

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 17Co/293/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8315202480
Dátum vydania rozhodnutia: 14. 04. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Jana Burešová
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2016:8315202480.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Jany Burešovej a členiek senátu JUDr. Gabriely Világiovej a JUDr. Zlady Simkovej v právnej veci žalobcu: OTP Banka Slovensko, a.s., so sídlom Štúrova 5, 813 54 Bratislava, IČO: 31 318 916, proti žalovaným 1./ N. J., nar. XX.X.XXXX, bytom XXX XX G. XX, X./ S. J., nar. XX.X.XXXX, bytom XXX XX V. XX, o zaplatenie 12.725,35 Eur s príslušenstvom, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Humenné č.k. 21C/138/2015-63 zo dňa 05.06.2015 jednohlasne takto

rozhodol:

Potvrďuje rozsudok.

odôvodnenie:

Okresný súd Humenné (ďalej len „súd prvého stupňa“) napadnutým rozsudkom žalobu zamietol. Žalovaným náhradu trov konania vo vzťahu k žalobcovi nepriznal.

Rozhodnutie právne odôvodnil podľa § 52 ods. 1 až 3, § 54 ods. 2, § 101, § 103 Občianskeho zákonníka, § 497, § 504 Obchodného zákonníka, § 5b zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa.

V odôvodnení uviedol cit.: „Predmetom tohto konania je zaplatenie sumy 12.725,35 eur spolu s úrokom vo výške 7,1 % ročne zo sumy istiny 9.705,48 eur od 16.1.2015 do zaplatenia a s úrokom z omeškania vo výške 3 % ročne zo sumy istiny 9.705,48 eur od 16.1.2015 do zaplatenia titulom nesplnenia povinností žalovanými zo zmluvy o úvere.

Vykonaným dokazovaním mal súd za preukázané, že medzi žalobcom a žalovanými bol založený záväzkový vzťah, a to zmluvou o hypotekárnom úvere č. 032/5003/04HU, predmetom ktorej bolo poskytnutie hypotekárneho úveru žalovaným. V danom prípade je nesporné, a to vzhľadom na povahu účastníkov tejto zmluvy, že predmetný zmluvný vzťah je vzťahom spotrebiteľským, keďže žalobca ako dodávateľ pri uzatváraní zmluvy konal v rámci predmetu svojej podnikateľskej činnosti a uzavrel predmetnú zmluvu so žalovanými, ktorí sú fyzickými osobami - nepodnikateľmi (čo vyplýva z označenia žalovaných v tejto zmluve identifikačnými znakmi typickými pre nepodnikateľa - menom, priezviskom, bydliskom, rodným číslom a číslom občianskeho preukazu ako i z účelu poskytnutého úveru). Súd zastáva názor, že vyššie uvedenú zmluvu je zmluvou spotrebiteľskou, a preto je nutné na ňu aplikovať i príslušné ustanovenia o spotrebiteľských zmluvách upravené v Občianskom zákonníka, a to bez ohľadu na určenie typov zmlúv, ktoré majú povahu spotrebiteľských zmlúv podľa ustanovenia § 52 Občianskeho zákonníka v znení účinnom v čase uzavretia zmluvy, pretože toto vymedzenie nebolo v súlade s nepriami účinkami smerníc týkajúcich sa spotrebiteľských zmlúv (smernica Rady 93/13/EHS). Na túto zmluvu je tak potrebné prednostne Občiansky zákonník a Obchodný zákonník len tam, kde neodporuje občianskoprávnej úprave spotrebiteľských vzťahov. V Obchodnom zákonníku je síce zmluva o úvere upravená ako absolútny obchod bez ohľadu na povahu účastníkov, avšak keď ide o

úver poskytovaný spotrebiteľovi na iný účel ako na výkon zamestnania, povolania alebo podnikania je potrebné prednostne aplikovať občianskoprávne predpisy.

Keďže žalovaní poskytnutý hypotekárny úver žalobcovi riadne a včas nesplácali, žalobca ich listom zo dňa 2.1.2010 vyzval na zaplatenie omeškanej sumy, a následne listom zo dňa 4.11.2011 vyhlásil úver za predčasne splatný s účinnosťou na 10. deň odo dňa doručenia výzvy. Vyhlásenie predčasnej splatnosti úveru bolo žalovanému v 1.rade doručené 16.11.2011 a žalovanej v 2.rade doručené dňa 9.11.2011, a preto účinnosť vyhlásenia predčasnej splatnosti tak nastala dňa 27.11.2011 (keďže posledný deň lehoty pripadol na nedeľu).

Vzhľadom ku skutočnosti, že žalobca si uplatňuje v tomto konaní nárok zo spotrebiteľskej zmluvy, súd v súlade s vyššie citovaným ustanovením § 5b zákona o ochrane spotrebiteľa ex offio prihliadal aj bez návrhu na oslabenie nároku žalobcu, vrátane jeho premlčania. V tomto prípade pri posudzovaní premlčania súd postupoval podľa ustanovení Občianskeho zákonníka, kde je upravená všeobecná trojročná premlčacia doba, a to v zmysle zásady, že je to na prospech spotrebiteľa, pretože v Obchodnom zákonníku je upravená premlčacia doba štvorročná (§ 54 odsek 2 Občianskeho zákonníka). Zároveň súd uvádza, že sa nestotožnil s tvrdením žalobcu, že použitie ustanovení Občianskeho zákonníka na spotrebiteľské veci sa uplatní až od 1.4.2015 (vzhľadom na novelu Občianskeho zákonníka, konkrétne ustanovenia § 52 odsek 2 tretej vety), pričom žalobca si svoje právo na súde uplatnil ešte 10.3.2015, pretože i Najvyšší súd Slovenskej republiky v rozsudku zo dňa 21.4.2015 sp.zn. 3 MCdo 14/2014 uvádza, že ustanovenie § 52 odsek 2 tretej vety Občianskeho zákonníka, podľa ktorého na všetky právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ sa vždy prednostne použijú ustanovenia Občianskeho zákonníka, aj keď by sa inak mali použiť normy obchodného práva sa vzťahuje aj na právne vzťahy založené pred jeho účinnosťou. Zároveň aj Ústavný súd SR vo svojom uznesení č. 402/2013-10 zo dňa 19.06.2013 taktiež jednoznačne konštatoval, že v spotrebiteľských vzťahoch sa použije právo výhodnejšie pre spotrebiteľa a to aj čo sa týka premlčania pri absolútnych obchodoch. Teda premlčanie vrátane premlčacej doby sa posudzuje podľa Občianskeho zákonníka aj u zmluvy o úvere.

V zmysle vyššie uvedeného je teda jednoznačné, že otázku premlčania je nevyhnutné posudzovať podľa ustanovení Občianskeho zákonníka. Žalobca si uplatnil v tomto konaní právo na zaplatenie dlžnej sumy vo výške 12.725,35 eur, ktorej predčasná splatnosť v dôsledku vyhlásenia predčasnej splatnosti celej sumy poskytnutého úveru nastala dňa 27.11.2011. Odo dňa nasledujúceho začala plynúť 3-ročná premlčacia doba pre uplatnenie práva žalobcu na zaplatenie dlžnej sumy na súde, a táto uplynula dňa 27.11.2014. Žaloba bola na súde podaná až dňa 10.3.2015, t.j. po uplynutí premlčacej doby.

Po vykonanom dokazovaní súd dospel k záveru, že žaloba žalobcu nie je dôvodná, a preto ju v celom rozsahu zamietol.“

O trovách konania rozhodol podľa § 142 ods. 1 O.s.p..

Proti rozsudku podal v zákonom stanovenej lehote odvolanie žalobca. Namietal nesprávne právne posúdenie veci súdom prvého stupňa. S tvrdením, že žaloba nie je dôvodná, nakoľko bola podaná po uplynutí premlčacej doby sa nestotožňuje, pretože až na základe § 5b zákona č. 250/2007 Z.z. súd ex offio prihliada na premlčanie spotrebiteľských nárokov podľa 3 ročnej premlčacej doby. Novelou Občianskeho zákonníka č. 102/2014 Z.z. bolo novelizované znenie § 52 ods. 2, ktoré nadobudlo účinnosť 01.04.2015. Predmetným ustanovením zákonodarca poskytol veriteľom dodatočnú lehotu, aby si na súde stihli uplatniť svoje pohľadávky, pričom až odo dňa účinnosti tohto ustanovenia je možné na daný zmluvný vzťah aplikovať režim premlčania podľa Občianskeho zákonníka. Použitie ustanovení Občianskeho zákonníka na spotrebiteľské veci sa uplatní až od 01.04.2015, do 31.03.2015 platí režim Obchodného zákonníka vo vzťahu k premlčaniu, teda 4 ročná premlčacia lehota. Žalobca uplatnil svoje právo včas, v lehote do 31.03.2015 a na uvedený prípad sa vzťahuje 4 ročná premlčacia lehota. Navrhol, aby odvolací súd napadnutý rozsudok zrušil a vec vrátil súdu prvého stupňa na ďalšie konanie.

Žalovaní sa k odvolaniu žalobcu nevyjadřili.

Krajský súd v Prešove ako odvolací súd v rámci svojich kompetencií vyplývajúcich z ustanovenia § 10 ods. 1 zákona č. 99/1963 Zb. Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len O.s.p.) preskúmal rozsudok súdu prvého stupňa spolu s konaním, ktoré mu predchádzalo v zmysle zásad uvedených v ustanovení

§ 212 O.s.p., vo veci nenariadil odvolacie pojednávanie, čo je v súlade s ustanovením § 214 ods. 1, 2 O.s.p. s tým, že miesto a čas vyhlásenia rozhodnutia oznámil na úradnej tabuli súdu ako aj internetovej stránke a zistil, že odvolanie žalobcu nie je dôvodné.

Je nesporné, že medzi účastníkmi konania ide o záväzkový vzťah vzniknutý zo spotrebiteľskej zmluvy, pri posudzovaní obsahu ktorej platí výklad, ktorý je pre spotrebiteľa priaznivejší (§ 54 ods. 2 Občianskeho zákonníka). Zmyslom tejto úpravy je zabezpečiť ochranu slabšiemu účastníkovi kontraktáčného procesu, ktorým je spotrebiteľ ocitajúci sa vo fakticky nerovnom postavení s dodávateľom, majúcim možnosť jednostranne, formulárovými zmluvami, stanovovať zmluvné podmienky. Právnou úpravou sa sleduje vyrovnanie tejto faktickej nerovnosti účastníkov záväzkového vzťahu.

Pri posudzovaní nárokov zo záväzkových vzťahov, jedným z ktorých je spotrebiteľ, z hľadiska včasnosti uplatnenia práva, platí úprava premlčania vyplývajúca z Občianskeho zákonníka. V tejto súvislosti odvolací súd poukazuje na rozhodnutie Krajského súdu v Prešove zo dňa 14.02.2013 v konaní sp. zn. 6Co/81/2012, v ktorom je vyslovený právny názor, že aj pri úverovej zmluve uzatvorenej podľa Obchodného zákonníka medzi podnikateľom a spotrebiteľom (a to aj v prípade, že k uzatvoreniu zmluvy došlo pred 01.01.2008) je potrebné použiť pri otázke premlčania (ale aj pri iných otázkach, napríklad uznanie dlhu a pod.) prednostne úpravu uvedenú v Občianskom zákonníku. Odvolací súd sa s týmto záverom v plnom rozsahu stotožňuje. Ústavný súd Slovenskej republiky v rozhodnutí sp. zn. I. ÚS 402/2011-10 z 19.06.2013 na základe ústavnej sťažnosti proti predmetnému rozsudku Krajského súdu v Prešove uviedol, že po preskúmaní rozsudku argumentáciu sťažovateľa nevyhodnotil ako spôsobilú spochybniť ústavnú udržateľnosť záverov krajského súdu. Ústavný súd nezistil, že by krajským súdom aplikovaný postup pri zisteniach a hodnotení skutkového stavu veci a pri ustálení právnych záverov mohol zakladať dôvod na zásah ústavného súdu do namietaného rozsudku v súlade s jeho právomocami ustanovenými v čl. 127 ods. 2 Ústavy. Ústavný súd nezistil, že by posudzovaný rozsudok krajského súdu bol svojvoľným alebo v zjavnom vzájomnom rozpore, či urobený v zrejmom omyle a v nesúlade s platnou právnou úpravou, či nedostatočne odôvodnený. S ohľadom na uvedené odvolací súd námietku žalobcu týkajúcu sa možnosti aplikácie ustanovení Občianskeho zákonníka na spotrebiteľské zmluvné vzťahy vzniknuté podľa Obchodného zákonníka až od účinnosti novely Občianskeho zákonníka č. 102/2014 Z.z. nepovažoval za opodstatnenú.

Podľa § 100 ods. 1 Občianskeho zákonníka, právo sa premlčí, ak sa nevykonalo v dobe v tomto zákone ustanovenej (§ 101 až 110). Na premlčanie súd prihliadne len na námietku dlžníka. Ak sa dlžník premlčania dovoľá, nemožno premlčané právo veriteľovi priznať.

Podľa § 101 Občianskeho zákonníka, pokiaľ nie je v ďalších ustanoveniach uvedené inak, premlčacia doba je trojročná a plynie odo dňa, keď sa právo mohlo vykonať po prvý raz.

Podľa § 5b zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa orgán rozhodujúci o nárokoch zo spotrebiteľskej zmluvy prihliada aj bez návrhu na nemožnosť uplatnenia práva, na oslabenie nároku predávajúceho voči spotrebiteľovi, vrátane jeho premlčania alebo na inú zákonnú prekážku alebo zákonný dôvod, ktoré bránia uplatniť alebo priznať plnenie predávajúceho voči spotrebiteľovi, aj keď by inak bolo potrebné, aby sa spotrebiteľ týchto skutočností dovoľával.

Ustanovenie § 5b zákona o ochrane spotrebiteľa je ustanovením procesným (porovnaj napr. aj rozsudok Krajského súdu v Trnave z 30.09.2014 sp. zn. 26Co/30/2013, rozsudok Krajského súdu v Trnave z 19.08.2014 sp. zn. 9Co/295/2013, rozsudok Krajského súdu v Trnave z 22.10.2014 sp. zn. 11Co/377/2013, rozsudok Krajského súdu v Žiline z 26.01.2015 sp. zn. 11Co/427/2014, rozsudok Krajského súdu v Trenčíne z 11.12.2014 sp. zn. 4Co/134/2013), keď orgánu rozhodujúcemu o nárokoch zo spotrebiteľskej zmluvy (tým aj súdu) ukladá povinnosť prihliadať na premlčanie aj bez námietky premlčania vznesenej spotrebiteľom. Vzhľadom na procesný charakter tohto ustanovenia a absentujúce prechodné ustanovenia konajúci súd je povinný aplikovať toto ustanovenie a prihliadať na premlčanie ex offico.

Ak teda platí, že právna norma § 5b zákona o ochrane spotrebiteľa má procesný charakter, a zákonodarca nestanovil osobitný právny režim intertemporality, má súd prihliadať na premlčanie práva ex officio vo všetkých, aj pred nadobudnutím účinnosti tohto ustanovenia začatých konaniach

podliehajúcich hypotéze tejto právnej normy. (Doc. JUDr. Marek Števček, PhD.: Zákon a sudcovia, K výkladu ustanovenia § 5b zákona o ochrane spotrebiteľa.)

Vzhľadom na skutočnosť, že súd prvého stupňa o žalobe žalobcu rozhodoval po nadobudnutí účinnosti ustanovenia § 5b zákona o ochrane spotrebiteľa, ku ktorému došlo dňa 01.05.2014, bol povinný na premlčanie prihliadať aj bez námietky žalovaných.

Podľa názoru odvolacieho súdu, pokiaľ súd prvého stupňa pri rozhodovaní o nároku žalobcu z toho hľadiska, či bol uplatnený na súde včas, vychádzal z právnej úpravy o premlčaní obsiahnutej v Občianskom zákonníku a na premlčanie nároku prihliadal z úradnej povinnosti, postupoval správne.

Žalobca listom zo dňa 04.11.2011 vyhlásil úver za predčasne splatný a vyzval žalovaných na splnenie ich dlhu v lehote 10 dní od doručenia. Predmetná výzva bola žalovanému v 1. rade doručená dňa 16.11.2011 a žalovanej v 2. rade dňa 09.11.2011. Žalobca mohol svoje právo na zaplatenie dlžnej sumy uplatniť na súde po prvýkrát dňa 28.11.2011, kedy sa žalovaní dostali do omeškania s plnením ich splatného dlhu. Vzhľadom na to, že trojročná premlčacia doba v zmysle Občianskeho zákonníka uplynula dňom 28.11.2014 a žaloba bola na súde podaná dňa 10.03.2015, teda až po uplynutí premlčacej doby, súd prvého stupňa rozhodol správne, keď žalobu žalobcu z dôvodu premlčania v celom rozsahu zamietol. Správne rozhodnutiu vo veci samej zodpovedá aj správny výrok o trovách konania.

Odvolací súd preto napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa postupom podľa ust. § 219 ods. 1 O.s.p. ako vecne správny potvrdil.

O trovách odvolacieho konania nebolo rozhodnuté, a to v súlade s ust. § 224 ods. 1 O. s. p. za použitia ust. § 142 ods. 1 O.s.p. a § 151 ods. 1 O.s.p. Aj keď v odvolacom konaní boli úspešní žalovaní, títo nepodali návrh na náhradu trov odvolacieho konania. Neúspešný žalobca takýto návrh tiež nepodal, ale ani vzhľadom na výsledok odvolacieho konania by mu náhrada trov konania nemohla byť priznaná. Preto odvolací súd o trovách odvolacieho konania nerozhodoval, nakoľko nebol podaný zo strany žiadneho účastníka konania návrh na rozhodnutie o trovách odvolacieho konania. Keďže ide o návrhové konanie, súd bez takéhoto návrhu o trovách odvolacieho konania sám nemohol rozhodovať.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.